Röda Korsets program för högstadierna 2019

ATT HJÄLPA GER GLÄDJE

Röda Korset

Att hjälpa ger glädje! Vi tror att ungdomar vill hjälpa, vare sig det gäller första hjälpen, att göra en äldre människa glad eller en insamling.

Leena Koskela

Bästa högstadielärare!

Är eleverna bekymrade över klimatförändringen? Kan man första hjälpen i er skola? Har ni deltagit i den årliga Hungerdagsinsamlingen?

Vårt material som vi riktar till skolor och läroanstalter innehåller information om livet på olika håll i världen: globala utmaningar, krigets regler, ensamhet, rasism, första hjälpen, rusmedel samt olika sätt att hjälpa. Många av våra material lämpar sig utmärkt även för ämnesövergripande lärohelheter. Med hjälp av dem vill vi tala för en humanare värld.

Röda Korset hjälper de sämst lottade i Finland och ute i världen. Vi tror att barn och unga vill hjälpa – vare sig det är fråga om första hjälpen, att glädja en ensam äldre person eller en insamling för att hjälpa människor i nöd.

I den här guiden får du tips om hur du kan uppmuntra eleverna till exempel att lära sig färdigheterna i första hjälpen. Ni kan tillsammans ordna en temadag, ett jippo eller hjälpa till exempel genom dagsverkesinsamlingen.

Mera information och material finns på adressen *rodakorset.fi/skolor*. Du kan också på adressen *spr.punainenristi.fi/uutiskirje_koulut* prenumerera på vårt nyhetsbrev för skolorna som utkommer med ungefär två veckors mellanrum.

1. FÖRSTA HJÄLPEN OCH HÄLSA
- Undervisningsstunderna Att kunna hjälpa! för undervisning i första hjälpen
- Ja till gummi, nej till rusmedel
- InAction! Bra typer agerar

2. HJÄLP FRÅN UNG TILL UNG
- Hungerdagen
- Dagsverkesinsamlingen hjälper nära och fjärran

3. MOT RASISM!
- Skola som främjar likvärdighet

4. VÄNSKAP GER GLÄDJE
- Vi ser varandra
- Ung till ung - vänverksamhet

5. TA VÄRLDEN TILL SKOLAN
- Riskzoner Bränsle för den nya läroplanen
- Det förnyade läromaterialet Även krig har regler på digital plattform

6. DE UNGAS SKYDDSHUS
- Oroar du dig för en elev?

Röda Korsets kampanjer och temadagar

Våren 2019

14.2	*Vändagen*
18–24.3	*Veckan mot rasism*
6–12.5	*Rödakorsveckan*

Hösten 2019

14.9	*Internationella första hjälpen-dagen*
26–28.9	*Hungerdagen*
1.12	*Internationella aidsdagen*

Att kunna hjälpa! -undervisningsstunden är ett roligt sätt att lära sig första hjälpen.

Laura Kotila

Att kunna hjälpa!

Första hjälpen är en viktig medborgarfärdighet. Tryggheten i skolgemenskapen och hela samhället ökar när de unga har grundläggande färdigheter i nödförstahjälpen och framför allt mod att hjälpa i nödens stund. Vi har sammanställt undervisningsstunderna Att kunna hjälpa! till stöd för undervisningen i första hjälpen.

Färdiga timplaner gör det lätt att lära ut första hjälpen. Att kunna hjälpa! -materialet består av fem undervisningsstunder. Varje undervisningsstund innehåller flera funktionella övningar, av vilka du kan välja en eller flera:

1. Vardagen i ordning
2. Bli bekant med innehållet i en första hjälpen-väska
3. Olyckssituation
4. Öppna luftvägarna
5. Stoppa blödning

Röda Korsets första hjälpen- och hälsokunskapsmaterial kan användas när som helst och speciellt under Rödakorsveckan 6-12.5.2019 eller till exempel på Internationella första hjälpen-dagen 14.9.2019.

Bekanta dig med materialet: rodakorset.fi/skolor/undervisningsmaterial/hogstadier/forsta-hjalpen-halsa-och-valmaende.

Ta kontakt: rodakorset.fi/distriktsbyraernas-kontaktuppgifter

Bil bekant med innehållet i första hjälpen-väskan! Gå igenom innehållet tillsammans med eleverna. Vet eleverna vad de olika sakerna ska användas till? Har alla en första hjälpen-väska hemma? Vet eleverna var den finns?

Bräckligt-infopaketet innehåller information till ungdomarna om bland annat rusmedel, första hjälpen, virussmitta, sexsjukdomar. Broschyren Bräckligt kan beställas från Röda Korsets butik avgiftsfritt. På festivaler utdelas till ungdomarna förutom broschyren även plåster, en sårduk och en kondom.

Teemu Ullgrén

Ja till gummi

Bjud in rödakorsungdomar att hålla gummiskola!

Gummiskolan är en lektion i sexualhälsa som är avsedd för elever i årskurs 9 och som leds av utbildade rödakorsfrivilliga som fyllt 18 år. Budskapet är att man kan förebygga sexsjukdomar genom att använda kondom på rätt sätt.

Lektionen (45 minuter) tar i synnerhet upp klamydia och hiv. Deltagarna delas in i tre grupper som går igenom samma uppgifter: två verklighetsbaserade berättelser, Gummiskola-spelet och en övning i kondomanvändning. Deltagarna får efter lektionen ett kondomkörkort och ett kondompaket.

Undervisningsstunden är avgiftsfri för skolan.

Ja till kondomkörkort

Idén med det skämtsamma kondomkörkortet är att på ett naturligt och roligt sätt tala om vikten av preventiva åtgärder för att förebygga hiv och andra sexsjukdomar. Det tar inte lång tid att avlägga körkortet och ett körkortsjippo kan ordnas närhelst det passar in i undervisningsprogrammet för klasserna i högstadiet.

Internationella aidsdagen 1.12.2019

PRöda Korsets grundkurser i missbruks- samt hiv- och sexualhälsoarbete lämpar sig bra också för lärare som fortbildning.

Information om kurserna på din egen ort hittar du här: punainenristi.fi/tapahtumahaku

Röda Korset deltar i YleX kampanj Sommargummi.

Ruisrock lockade 105 000 festivalfirare till soliga Runsala i Åbo. För Röda Korsets 120 frivilliga är det en stor, men meningsfull uppgift att ordna första hjälpen-jouren, tillnyktringsstationen och Sexkiosken på festivalen.

Benjamin Suomela

Nej till rusmedel

Säg nej till rusmedel!

Materialet Jag använder inte erbjuder funktionella idéer för förebyggande missbruksarbete. Materialet kan användas i sin helhet (6 x 1,5 h) eller utnyttjas till valda delar. Rusmedelsinfotävlingarna för unga handlar om rusmedel i allmänhet samt snus. Vårt rusmedelsarbetsmaterial kan du utnyttja till exempel under drogförebyggande veckan 4-10.11.2019.

Ta kontakt och fråga mera:
rodakorset.fi/distriktsbyraernas-kontaktuppgifter

Materialet finns här:
rodakorset.fi/skolor/undervisningsmaterial/hogstadier/forsta-hjalpen-halsa-och-valmaende

rodakorset.fi/material/rusmedel

Chatt och kurser

Har de unga funderingar kring rusmedel? Du kan tipsa dina elever om Röda Korsets hälsofrämjande chattjänst. Där kan de unga diskutera anonymt med Röda Korsets frivilliga på måndagar jämna veckor kl. 19.00-20.30.
tukinet.net/liveryhma/liveryhma_ajat.tmpl

Röda Korsets grundkurser i missbruks- samt hiv- och sexualhälsoarbete lämpar sig bra också för lärare som fortbildning.

Information om kurserna på din egen ort hittar du här: punainenristi.fi/tapahtumahaku

Selviämisasema Punainen Risti

Röda Korsets tillnyktringsstation jourar på många festivaler.

Under Hungerdagsinsamlingen kan eleverna starta en hjälpkedja, i vars andra ända finns en människa som lever mitt i en katastrof.

Marjaana Malkamaki

Hungerdagen och Dagsverkesinsamlingen

Hungerdagen

Hungerdagsinsamlingen, som årligen ordnas i september, är i många skolor en tradition som barnen kommer ihåg ännu som vuxna. Under Hungerdagen kan eleverna starta en hjälpkedja, i vars andra ända finns en människa som lever mitt i en katastrof.

Under Hungerdagen samlas medel inte in för något specifikt ändamål, utan intäkterna används till att hjälpa där nöden är som störst. Under Hungerdagen kan du också påminna eleverna om behovet av hjälp och tala för de allra sämst lottade!

Beställ avgiftsfritt material från nätbutiken eller anmäl dina elever som insamlare genom att kontakta den lokala rödakorsavdelningen. Bland skolorna som deltagit i Hungerdagen lottar vi ut en utflykt till vår logistikcentral i Tammerfors. Där får eleverna se hjälpen i praktiken: Röda Korsets internationella hjälpmaterial, såsom filtar, köksredskap och hela fältsjukhus skickas ut i världen från Tammerfors.

Ni kan bygga upp en hel temadag kring Hungerdagen. Idéer, videor och material för ungdomar finns på rodakorset.fi/skolor-hungerdagen.

Hungerdagen 26-28.9.2019

Dagsverkesinsamlingen

Med dagsverkesinsamlingen kan skolan stöda barn och unga i Finland eller katastrofoffer utomlands.

Biståndsmålet i Finland är De ungas skyddshus på fem olika orter. Avgiftsfri hjälp och rådgivning erbjuds dygnet runt, nationellt per telefon och på webben. Hos skyddshusen kan man fråga om vad som helst som har att göra med ungdomstiden eller föräldraskap. Ungdomar och föräldrar får hjälp av Röda Korsets yrkesmänniskor och frivilliga i olika ärenden, allt från vardagssituationer till livskriser.

Det andra målet för Dagsverkesinsamlingen är Röda Korsets katastroffond, vars medel vi använder till att hjälpa där behovet av hjälp är allra störst. I fjol hjälpte vi med katastroffondens medel bland annat krigets offer i Syrien samt myanmarier som flydde till Bangladesh. I Finland hjälpte vi människor som förlorat sina hem i eldsvådor.

Läs mera om Dagsverkesinsamlingen på rodakorset.fi/dagsverkesinsamling. Där finns också anvisningar för anmälan och avgiftsfritt material för att genomföra en insamling. Insamlingen kan genomföras när som helst under året.

Under veckan mot rasism kan du uppmuntra de unga att dela bilder och videor om temat i sociala medier och att utmana andra att delta i kampanjen, #livskvalitet #nejtillrasism.

Leena Koskela

3. MOT RASISM!

Skola som främjar likvärdighet

För Röda Korset är alla människor likvärdiga. Det är alltid aktuellt att tala om rasism och likvärdighet i skolan, men särskilt aktuellt är det under vecka 12, då den nationella veckan mot rasism och även FN:s dag mot rasism 21.3.2019 firas.

Årets kampanj under veckan mot rasism fokuserar förutom på individen speciellt på gemenskapernas, fostrarnas, kommunernas och beslutsfattarnas roll, då det gäller att bygga upp ett mera likvärdigt samhälle. Icke-diskriminerande val förbättrar allas livskvalitet, även i skolan. Var och en har ett ansvar att verka för en atmosfär som respekterar de mänskliga rättigheterna.

Med hjälp av vårt diskussionsmaterial som baserar sig på **dokumentären Kokpunkten** kan du diskutera hatretorik och finländskhet med ungdomarna. Dokumentären och det övriga materialet för behandling av likvärdighet lämpar sig för personer över 15 år och finns på våra skolsidor. Du kan utnyttja dem när som helst när du behandlar ämnet.

Materialet finns här:
rodakorset.fi/skolor/stod-undervisningen/opartiskhet/hogstadier

Veckan mot rasism 18-24.3.2019
FN:s dag mot rasism 21.3.2019

Mot rasism! Kampanjveckan påminner om likvärdighet och om allas ansvar att respektera de mänskliga rättigheterna.

Eeva Anundi

Kunde era elever glädja åldringar genom att gå ut och promenera med dem på gymnastiktimmarna?

Mikko Lehtimäki

4. VÄNSKAP GER GLÄDJE

Vi ser varandra

Är skadeglädjen trots allt inte den bästa glädjen? Finns det känslor i sociala medier? Vilket är lyssnarens viktigaste ord?

Att uppmärksamma eller inte uppmärksamma en annan människa är en gärning. Man kan visa uppmärksamhet med små gärningar som betyder mycket. Vändagen är ett bra tillfälle att ta hänsyn till andra och tänka på vilken kraft det finns i vänskap och gemenskap.

Om ens nån kunde fatta?! är ett verklighetsnära läromaterial, som är mycket användbart då man dryftar olika teman i anslutning till vändagen. Helheten behandlar medkänsla och därtill anknutna ämnen via flera kanaler under temana kamratskap, lyssnande och att bli hörd, medkänsla och svårigheten att glädjas för andras del, känslor i sociala medier samt att hjälpa.

- Ge äldre människor glädje och omväxling i vardagen genom att ockupera ett servicehus eller äldreboende på er ort.
- Använd gymnastiklektionen till att ta ut äldre på en promenad.
- Under lektionen #FintAttDuBeaktar kan du med humor tillsammans med de unga fundera över hur viktigt det är att uppmärksamma andra.
- Ordna ett Skicka vidare-jippo. Kom med idéer om ett par små gärningar med vilka man på ett positivt sätt kan uppmärksamma andra i skolan. Kom överens om att alla utför den valda gärningen under följande vecka. Fundera efter en vecka på hur det kändes: Var det svårt att utföra gärningen? Hurudana reaktioner väckte den?

Materialet finns här:
rodakorset.fi/skolor/vandagen

Vändagen 14.2.2019

Ung till ung - vänverksamhet

I Röda Korsets vänverksamhet Ung till ung fungerar frivilliga mellan 18 och 29 år som vänner för ungdomar som behöver en kompis. Vännerna kan till exempel gå på bio eller kaffe tillsammans. Verksamheten kan också vara till exempel en chillkväll för ungdomar som skolan och rödakorsavdelningen ordnar i samarbete.

Mera information om vänverksamheten Ung till ung och var den ordnas får du från närmaste distriktsbyrå rodakorset.fi/distriktsbyraernas-kontaktuppgifter samt adressen rodakorset.fi/kom-med/i-vanverksamheten.

E-undervisningsmaterialet Riskzoner är global fostran utan gränser. Det öppnar nya perspektiv på vår gemensamma värld.

Olivier Matthys

5. TA VÄRLDEN TILL SKOLAN!

Riskzoner

Materialet Riskzoner som tar världen till skolan lämpar sig speciellt att användas med högstadieelever. Med hjälp av det kan du tillsammans med eleverna behandla de aktuella risker som vi möter. Materialet är ett verktyg för global fostran på finska, svenska och engelska som tagits fram i Finland. Det stöder den nya läroplanen och lämpar sig i synnerhet för ämnesövergripande lärområden.

Riskzoner-materialet finns på *www.riskienkeskella.fi/sv* samt i Apples och Androids appbutiker (för pekplatta). På adressen *www.spropettajaportaali.fi* finns en sluten portal för lärare som öppnas när du skaffar dig en gratis licens för användningen av materialet. I portalen finns pedagogiska anvisningar, material för eleverna och i framtiden även allt flera insiktsökande extra tjänster.

Riskzoner lämpar sig att användas både för ämnesövergripande lärande som för enskilda läroämnen. Som högstadielärare kan du bäst bekanta dig med möjligheterna som Riskzoner-appen erbjuder, om din skola eller din kommun har en Riskzoner-workshop i sitt fortbildningsutbud. Ta ett initiativ om detta och be personen som planerar utbildningarna att kontakta *pekka.reinikainen@redcross.fi*.

Det förnyade läromaterialet Även krig har regler publiceras på Educa 2019-mässan.

Hagop Vanesian

5. TA VÄRLDEN TILL SKOLAN!

Även krig har regler

Elevernas kunskaper om konflikterna i världen grundar sig ofta på nyhetsrubriker, som ibland väcker mycket diskussion bland ungdomarna.

Med hjälp av det förnyade läromaterialet Även krig har regler, som byggts upp på en digital plattform, kan ni bekanta er med världsomspännande samhälleliga utmaningar som förorsakas av väpnade konflikter. Krig som förs på andra sidan jorden inverkar också på det finländska samhället och finländarna. Materialet hjälper eleverna att förstå de rådande ömsesidiga beroendeförhållandena i världen samt att strukturera dessa vittomfattande fenomen.

Läromaterialet består av åtta teman/lektioner, av vilka var och en planerats till cirka 75 minuter. Med hjälp av den första grundlektionen lär sig eleverna att förstå att även krig har regler och att det är viktigt att följa dem. Med hjälp av de följande temana kan ni bättre fördjupa er i olika ämnen. I dem behandlas bland annat krig och medier, krigsförbrytelser, biståndsarbete på krigsområden samt barn i krig. Till varje lektion hör en video, där olika sakkunniga svarar på frågor om temat.

rodakorset.fi/skolor/stod-undervisningen/humanitar-ratt

Teman i helheten Även krig har regler är bland annat krig och medier, biståndsarbete på krigsområde samt barn och krig.

Al-Hajjar Mouhammad

Vi hjälper den unga att rätta till en omvänd dygnsrytm, som stör skolgången och övrig hantering av vardagen.

Joonas Brandt

6. DE UNGAS SKYDDSHUS

Oroar du dig för en elev?

Röda Korsets skyddshus för unga hjälper ungdomar i olika åldrar och deras familjer med kriser och problem i vardagen. Om du är orolig över en elevs situation, kan du berätta om skyddshuset för den unga eller ta direkt kontakt med oss. Vi hjälper snabbt och avgiftsfritt.

Den unga kan ha upprepad frånvaro från skolan, omvänd dygnsrytm, knappa resurser och svårigheter att klara av vardagen. I skyddshuset får den unga stöd för skolgången. Vi söker lösningar tillsammans med den unga, familjen och andra aktörer som stöder den unga. Föräldrarna får också stöd i frågor som gäller föräldraskap.

De ungas skyddshus fungerar i Esbo, Helsingfors, Tammerfors, Åbo och Vanda. Vi hjälper också nationellt per telefon och på nätet.

Skyddshuset erbjuder stöd av olika slag, såsom samtalshjälp. Vid behov kan den unga också övernatta i skyddshuset tillfälligt. På nätet stöder vi de unga på chatten Sekaisin, som är gemensam för flera aktörer. Dessutom ordnar vi vid behov en krischatt efter tragedier i samhället som berört de unga.

De lokala skyddshusen samarbetar gärna med skolorna och läroanstalterna i området. Samarbetets innehåll skräddarsys för skolornas och elevernas behov.

Ytterligare information:
nuortenturvatalo.fi
sekasin247.fi

> ***”Vi kunde behandla konflikterna, diskussionen skulle inte ha varit möjlig utan skyddshuset. Vi kunde också tala om svåra saker.”***
>
> en förälder, Esbo

Allt kan lösas på något sätt.

Ni får mera information eller hjälp med planeringen genom Röda Korsets närmaste distriktsbyrå eller avdelning. Vi hjälper gärna!

Jenna Lehtonen

KONTAKTUPPGIFTER

Röda Korset fungerar nära dig

De frivilliga inom Röda Korsets lokalavdelningar samarbetar gärna med dig. Många avdelningar har också en kontaktperson för skolsamarbete. Om du vill samarbeta med våra frivilliga eller om du vill ha ytterligare information, kan du kontakta distriktsbyrån i ditt eget område.
rodakorset.fi/distriktsbyraernas-kontaktuppgifter

FINLANDS RÖDA KORS, CENTRALBYRÅN

Johanna Korkeamäki
Koordinator för skol- och läroanstaltssamarbete
020 701 2114
fornamn.efternamn@rodakorset.fi

Markus Högmander (insamlingar)
Koordinator för medelsanskaffning
020 701 2309
fornamn.efternamn@rodakorset.fi

DISTRIKTSBYRÅER

Helsingfors och Nylands distrikt, Helsingfors
020 701 2000
hup.neuvonta@rodakorset.fi

Tavastlands distrikt, Tammerfors
020 701 2770
hame@rodakorset.fi

Sydöstra Finlands distrikt, Kouvola
020 701 2710
kaakkois-suomi.kouvola@rodakorset.fi

Sydöstra Finlands distrikt, S:t Michel
020 701 2712
kaakkois-suomi.mikkeli@rodakorset.fi

Lapplands distrikt, Rovaniemi
020 701 2560
lappi@rodakorset.fi

Västra Finlands distrikt, Jyväskylä
020 701 2840
lansisuomi.jyvaskyla@rodakorset.fi

Västra Finlands distrikt, Seinäjoki
020 701 2830
lansisuomi.seinajoki@rodakorset.fi

Uleåborgs distrikt, Uleåborg
020 701 2610
oulu@rodakorset.fi

Satakunta distrikt, Björneborg
020 701 2820
satakunta@rodakorset.fi

Savolax-Karelens distrikt, Joensuu
020 701 2660
savo-karjala@rodakorset.fi

Savolax-Karelens distrikt, Kuopio
020 701 2679
savo-karjala@rodakorset.fi

Egentliga Finlands distrikt, Åbo
020 701 2400
varsinaissuomi@rodakorset.fi

Åbolands distrikt, Åbo
020 701 2500
aboland@rodakorset.fi

Ålands distrikt, Mariehamn
040 674 1040
aland@rodakorset.fi

Österbottens svenska distrikt, Vasa
020 701 2752
frkvasa@rodakorset.fi

Att hjälpa ger glädje!

Röda Korset erbjuder inspirerande program för högstadieelever och lärare. I den här broschyren hittar du tips och idéer bland annat om första hjälpen, Gummiskolan, Hungerdagen och annat som är både roligt och nyttigt.

Pärmbilder: Maiju Pohjanheimo, Jussi Tuokkola och Marjaana Malkamaki

RODA KORSET.FI/SKOLOR

Finlands Röda Kors, Fabriksgatan 1 A, 00140 Helsingfors
Produktion: Kommunikationsenheten/materialgruppen

rodakorset.fi

2019